

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

902.6

Szerző:

Cím: *Négy római szarkofágot szállítottak ma a Nemzeti Múzeumba*

Idő

"1925"

Forrás:

Az Ujság

3m

1925. 3. 24.

(Köt. v. füz.)

Négy római szarkofágot szállítottak ma a Nemzeti Múzeumba.

A Krisztus utáni I vagy II. századból valók. — Ószöny mellett ásták ki a leleteket, melyeknek gazdag muzeális aranytartalma van.

A 80. éves Lucia Cecilia és Fortunatus, Augustianus papjának kőkoporsói kerültek napfényre.

A Nemzeti Múzeum régiségtára — mint Az Ujság hetekkel ezelőtt jelentette — rövidesen megnyílik. Óriási nehézségek és küzdelmek árán sikerült a szanálás miatt elszegényedett múzeumnak az új régiségtárat berendezni és összeállítani és ezek a *financiális nehézségek természetesen megnehezítették azt is, hogy az utolsó időkben a régészeti kutatásokat és ásatásokat folytathassák.* Pedig a magyar föld egyes vidékei — különösen ahol a népvándorlások lezajlottak — ma is *valóságos kincsbányái az archeológiai emlékeknek s bizony a múzeum fájó szívvel mond le arról, hogy a gyűjteményeket állandóan szaporíthassa.*

De a különös véletlen legutóbb nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az amugy is felbecsülhetetlen régiségtár újabb muzeális értékkel gyarapodjék. Hirt adtunk mi is az *angyalföldi arany-leletekről*, melyek viszontagságos körülmények után ma már a múzeum polcain foglalnak helyet.

A fantázia újabb angyalföldi arany-leletekkel véli gazdagítani a múzeumot

s így hétfőn délelőtt a környék lakossága azt mesélte, hogy két római korbelt aranykoporsót találtak a homokos földben. De — sajnos — ez nem bizonyult valóznak, mint ahogy

hozzaértő régészek egy pillanatig sem hittek az aranykoporsó-leletben, hiszen a *rómaiak akiktől a leletek származnak, kőkoporsókban temetkeztek* s a legenda vagy a történelmi hagyomány eddig egyetlen aranykoporsóról tud melyben Attila királyt temették el.

Az angyalföldiek között akadtak olyanok is, akik eggyenesen az *Isten ostorának koporsóját vélték megtalálni*, de mikor Az Ujság munkatársa a helyszínén, majd a múzeumban érdeklődött ez irányban, kiderült, hogy

csak esonívázakat, koponyákat, néhány kisebb ékszert és edényt találtak újabban az angyalföldi homokbányák környékén.

Ezeknek nincs olyan nagy archeológiai becsük, mert *nem ritkaságok* s a régiségtárban rengeteg ilyesfajta holmit őriznek. Az angyalföldi ásatások ügyében azonban rövidesen mégis dűlőre kerül a dolog, mert valószínű, hogy mégis megtalálják a módját a hivatalos ásatások elkezdesének.

Ugyanekkor pedig, amikor ez irányban folynak a tárgyalások és a megbeszélések, hétfőn a délelőtti órákban újabb öröm érte a múzeumot.

Ószönyről ugyanis teherautón beszállítottak *négy kőszarkofágot*, melyeket két ügyvéd földjén ástak ki a hivatalos archeológus vezetése alatt dolgozó munkások. Az első

kőszarkofág, melyről Porzolt Jenő dr. ügyvéd tett jelentést a múzeumnak, már hetekkel ezelőtt, véletlen folytán, került napfényre. Sejtetni lehetett azonban, hogy ahol egy kőkoporsó van, ott többnek is kell lenni, hiszen a népvándorlás korában tömegesen temetkeztek. Még inkább rózsás reményekkel kecsegtetett az a megállapítás, hogy a szarkofág 2 méter mélységben feküdt a föld felszínén alatt. Ez a tény arra engedett következtetni, hogy gazdag halottak sírjára bukkantak, akiknek értékeit úgy akarták a rablók elől megmenteni, hogy mélyen beásták a földbe.

A múzeum tehát megbízta Wollanka József dr. igazgatót, hogy a helyszínén végeztesse el a szakszerű ásatásokat. Wollanka dr. még hetekkel ezelőtt el is utazott Ószönyre, ahol

rövid időközökben egymásután hat szarkofágot ásatott ki.

Mind a hat szarkofág az Ószöny melletti *Bélapusztán* került napfényre. Az egyik nagy kőszir azt mutatta, hogy valóban érintetlen, nincs kirabolva.

Találtak ugyanis benne két esonívázat, női ékszerekkel, aranylánccal, gyűrűvel, mellettük egy ezüstverettel díszített ékszeresdobozzal, továbbá egy ezüstkanocsót, 6 üvegesét toiletteszerek számára és egy nagy bronzkanocsót.

A másik nagyobb kőkoporsón rögtön meglátszott, hogy még az ókorban kirabolták.

Számosvárosi háziyomda 1923

A hat szarkofág közül *négy feliratos*, kettő jeltelen, sőt minden diszítés nélküli. Ez utóbbi kettőben *szegény embereket* temethettek el. Az ép szarkofágok közül az *egyik*, a feliratok szerint, egy *Lucia Cecilia* nevű 80 esztendőös hölgynek nyújtott örök pihenést, s amint az archeológusok megállapították, *valószínűleg a Krisztus utáni I. vagy II. századból való*. Egy másik koporson látható érdekes felírás azt árulja el, hogy

Fortunatus nevezetű, Augusztianus, a császári kultusz papja nyugszik benne, akinek a felesége állittatia.

A birtokosok, akiknek földjén az értékes és érdekes régészeti leletre rábukkantak, a legnagyobb készséggel álltak a kiküldött régész segítségére, hogy munkáját minél nagyobb sikerrel végezhesse el. Különösen támogatásukra volt a kiküldötteknek *Csukássy István* intéző, aki a szükséges eszközöket, sőt embereket is rendelkezésükre bocsátotta. Mikor aztán mind a hat szarkofág felszínre került, *hátra volt a nagy kérdés, hogy tudniillik hogyan szállítsák be azokat a muzeumba?*... A régiségtár ugyanis nem rendelkezett kellő anyagi erővel, melyek lehetővé tették volna a leletek felszállítását.

Egy magánrésztársaság ajánlotta tehát fel teherautóit arra a célra, hogy a Pestre való szállítást végrehajthassák.

A lelet jelentősége egyfelől abban áll, hogy egyszerre négy feliratos szarkofágot juttatott a muzeum birtokába *Ószöny területéről*, amely a monarchia idejében *Komárom várához tartozott s katonai terület lévén, el volt zárva mindennemű tudományos kutatás elől*. Az ott kiásott régiségek mindeddig *a bécsi muzeumokba kerültek*.

Ennél is nagyobb jelentősége azonban a leletnek az a körülmény, hogy

ilyen, vagy ehhez hasonló szarkofágok még nincsenek a Nemzeti Muzeumban.

Ami van ugyanis, vagy nem ilyen diszes, vagy nem feliratos, *vagy kifosztott* állapotban került a régészek kezébe. Csak véletlen, hogy a béalpusztai leletek földdel és kövekkel úgy be voltak temetve, hogy a *sirrablók* nem akadtak rá.

Egyébként a hivatásos régészek úgy sejtik, hogy a most kiásott hat szarkofág (*melyekből négy a földek tulajdonosainak birtokában maradt*) nem elszigetelt jelenség s a környéken még számos, hasonló, muzeális kincset rejt a föld méhe. Ezért tervbevétték, hogy a nyár végén, amikor a bevetett földterületeket *learatják*, *Ószöny vidékén* nagyszabású ásatásokat kezdenek.